

Gedragscode biodiversiteit Eneco

**Onze One Planet-ambitie voor biodiversiteit:
vanaf 2025 hebben alle nieuwe assets op land een netto
positieve impact**

November 2024

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
1.1.	Doel van de Gedragscode Biodiversiteit	3
1.2.	Het One Planet Plan	3
1.3.	Herkomst van de methodiek	4
1.4.	Leeswijzer	4
2.	Beperkingen van de methodiek	5
2.1.	Toepassingsgebied	5
2.1.1	Aspecten die deel uitmaken van het toepassingsgebied	5
2.1.2	Aspecten die buiten het toepassingsgebied vallen	5
2.2.	Biodiversiteit in de toevoerketen	5
3.	Biodiversiteitsmethodiek	7
3.1.	Mitigatiehiërarchie en behoudshiërarchie	7
3.2.	Netto positief	9
3.3.	Keuze van locaties	9
3.4.	Ecologisch advies	9
3.5.	De voortgang monitoren en beheren	10
3.6.	Project-specifieke aspecten van natuurherstellocaties	10
3.7.	De levensduur van assets in de context van natuurherstel	10
3.7.1	Constructiefase	11
3.7.2	Operationele fase	11
3.7.3	Ontmantelingsfase	11
3.7.4	Doorwerking na het einde van de levensduur van assets	12
3.8.	Ecologische bescherming in de context van natuurherstel	12
3.8.1	Ecologische waarden en functies	12
3.8.2	Samenhang tussen habitats	12
3.8.3	Ecosysteemdiensten	12
3.9.	Natuurherstel	12
3.9.1	Het 'like for like or better'-principe	12
3.9.2	Het 'out of kind'-principe	13
3.9.3	Ruimtelijke principes	14
3.10.	De minimaal verwachte impact van het natuurherstel	14
4.	Communicatierichtlijnen	15
5.	References	16
6.	Definities	17

1. Inleiding

In deze inleiding gaan we in op het doel van deze Gedragscode Biodiversiteit Eneco. We introduceren Eneco's One Planet Plan en gaan in op de herkomst van onze methodiek.

1.1. Doel van de Gedragscode Biodiversiteit

Met dit document willen we voor transparantie zorgen en verantwoording afleggen voor onze biodiversiteitsaanpak met betrekking tot de duurzame assets die we ontwikkelen, zoals windparken en zonneparken. De Gedragscode Biodiversiteit sluit aan op de belofte van onze biodiversiteitsambitie: een netto positieve impact voor alle nieuwe assets op land vanaf 2025. Deze werkwijze stelt ons in staat om transparant te rapporteren over de voortgang ten aanzien van deze ambitie, zonder enige vorm van greenwashing. Op deze manier willen we rekenschap afleggen aan onze stakeholders, waaronder overheden, NGO's en onze klanten. De Gedragscode Biodiversiteit vraagt ook wat van de werkwijze van onze leveranciers betrokken bij de constructie-, operationele en ontmantelingsfase. Deze werkwijze is opgenomen in de [Eneco Supplier Code of Conduct](#) en in het betreffende contract met de leverancier.

1.2. Het One Planet Plan

Eneco's missie 'Duurzame energie van iedereen' is sinds 2007 sterk in onze strategie verankerd. Deze missie komt voort uit de overtuiging dat we onze aarde in een leefbare staat moeten doorgeven aan onze kinderen en de volgende generaties. Het Living Planet 2022-rapport van het WWF signaleert een afname van wilde populaties zoogdieren, vogels, amfibieën, reptielen en vissen met gemiddeld 69% van 1970 tot 2018. Eneco heeft haar duurzaamheidsdoelstellingen vastgelegd in haar One Planet Plan. Leven binnen de natuurlijke grenzen van de planeet, dat is waar Eneco in gelooft en naar streeft. Het plan voorziet daarom in meetbare doelstellingen op het gebied van klimaat, biodiversiteit, circulariteit en maatschappij. Om het verlies aan biodiversiteit om te keren wil Eneco de volledige verantwoordelijkheid nemen voor de bescherming van de biodiversiteit in relatie tot al haar nieuwe duurzame bronnen op land binnen het toepassingsgebied (§2.1), zoals wind- en zonneparken, warmtenetten en installaties voor energieopslag¹. We blijven de energietransitie alleen steunen als dit niet ten koste gaat van de biodiversiteit. Eneco's ambitie voor biodiversiteit is dat al haar investeringsbeslissingen met betrekking tot nieuwe duurzame energiebronnen uiterlijk in 2025 een netto positief effect op de biodiversiteit hebben. Dat betekent dat we de biodiversiteit vergroten in plaats dat we deze belasten. Dit bereiken we door bij de ontwikkeling en exploitatie van nieuwe projecten, negatieve effecten op de biodiversiteit te vermijden en tot het uiterste te beperken en door te investeren in natuurherstel en ontwikkeling.

Afbeelding 1: De vier pijlers van het One Planet Plan van Eneco. Bron: Eneco, 2024

¹ De toegepaste methodologie is nog niet toepasbaar voor offshore projecten. Het is daardoor nog niet mogelijk om vast te stellen of de offshore natuurherstelmaatregelen leiden tot een positieve impact op biodiversiteit.

1.3. Herkomst van de methodiek

Arcadis heeft in opdracht van Eneco een methodiek geselecteerd en een toepassing ervan ontwikkeld voor het herstellen van de natuur en het waarborgen van een netto positief effect op de biodiversiteit voor al Eneco's ontwikkelingsprojecten binnen het toepassingsgebied. Deze aanpak vormt een aanvulling op de gebruikelijke benadering van Eneco, die in het teken staat van minimalisatie van de negatieve gevolgen voor de biodiversiteit. De Biodiversity Metric, een instrument dat door Britse overheidsinstellingen wordt gehanteerd, werd het meest geschikt gevonden als middel om bij te dragen aan de realisatie van de doelstellingen van Eneco.

Om onze ambitie meetbaar te maken heeft Arcadis een benadering gekozen en doorontwikkeld die Eneco helpt met het kwantificeren van het verlies aan biodiversiteit (als gevolg van de uitvoering van projecten) en positieve effecten op biodiversiteit (specifiek verbeterde omstandigheden, natuurherstel en herstelmaatregelen). Het doel is om ervoor te zorgen dat elk project op land een netto positief effect op de biodiversiteit heeft. De ontwikkeling en het herstel van de natuur krijgen de vorm van pakketten van maatregelen die speciaal zijn afgestemd op het verbeteren van de leefomgeving (habitat) van de betrokken soorten, en wel op zodanige wijze dat een toename van de populatie van deze soorten kan worden verwacht. De ontwikkelde methode stelt Eneco in staat om de voortgang ten aanzien van haar biodiversiteitsambitie te monitoren en daar op transparante wijze verslag over uit te brengen. Deze Gedragscode Biodiversiteit is ontwikkeld om ervoor te zorgen dat de methodiek op de beoogde wijze wordt toegepast.

De methodiek werd positief ontvangen tijdens de georganiseerde gesprekken met deskundigen. Eneco neemt de aanbevelingen over. Een daarvan is het gebruik van deze Gedragscode Biodiversiteit en het ontwikkelde Monitoringsplan (Arcadis 2023). Andere aanbevelingen die we hebben opgevolgd en die zijn opgenomen in deze Gedragscode Biodiversiteit zijn transparantie ten aanzien van het toepassingsgebied en het verhogen van de drempelwaarde om projecten een netto positieve impact te laten hebben.

1.4. Leeswijzer

Hoofdstuk twee gaat in op de beperkingen van de Biodiversity Metric, waaronder de vraag welke aspecten binnen of buiten het toepassingsgebied vallen. Hoofdstuk drie beschrijft de randvoorwaarden en principes voor de toepassing van de methodiek, een uitleg van de hiërarchie voor mitigatie en natuurbehoud en de te maken afwegingen bij een locatiekeuze. Het vierde hoofdstuk biedt een overzicht van Eneco's richtlijnen voor de communicatie rond projecten met een netto positief effect op de biodiversiteit. En ten slotte biedt hoofdstuk vijf een overzicht van de bronnen waar in deze Gedragscode Biodiversiteit naar wordt verwezen. Helemaal aan het eind van het document is een verklarende woordenlijst opgenomen.

2. Beperkingen van de methodiek

Het meten van biodiversiteit is nog in ontwikkeling. Er is momenteel geen algemene methodiek beschikbaar die door de wetenschap wordt onderschreven. Elke methodiek kent haar beperkingen. Dat geldt ook voor de methodiek die Arcadis heeft geselecteerd en doorontwikkeld in aansluiting op onze doelstellingen. Dit hoofdstuk biedt inzicht in de beperkingen van de Biodiversity Metric.

2.1. Toepassingsgebied

2.1.1 Aspecten die deel uitmaken van het toepassingsgebied

De volgende aspecten maken deel uit van het toepassingsgebied van onze methodiek:

- de directe impact op de biodiversiteit op de locatie van de geplande asset en de gevolgen voor de biodiversiteit in de directe omgeving, binnen het invloedgebied van de geplande asset.
- windparken op land, zonnepanelen op land, warmte-installaties en -leidingen, waarbij Eneco operational control heeft. In de situatie van joint operations, poogt Eneco haar partner te betrekken om de biodiversiteitsambitie waar te maken, maar zal minimaal de biodiversiteitsdoelstelling realiseren gerelateerd aan haar financiële belang in de betreffende entiteit.
- de biodiversiteitsambitie van Eneco is geëvalueerd aan de hand van de soorten en habitats die binnen het ecologische toepassingsgebied van milieueffectrapportages vallen.
- impactfactoren die uitsluitend betrekking hebben op wijzigingen in het landgebruik (zoals fragmentatie van habitats, de kans op botsingen voor vogel- en vleermuispopulaties, verlies of verslechtering van habitats of het blokkeren van vliegroutes), aangezien die verreweg voor de grootste belasting op de projectlocatie zorgen.
- de constructiefase (toegangswegen, platforms en materiaaltransport) en de operationele fase (inclusief onderhoud en alles wat nodig is voor het waarborgen van een juiste werking van een asset) en de ontmantelingsfase (toegangswegen, platforms en materiaaltransport).

2.1.2 Aspecten die buiten het toepassingsgebied vallen

De volgende aspecten vallen buiten het toepassingsgebied van onze methodiek:

- offshore projecten, aangezien de toegepaste methodologie nog niet toepasbaar is voor offshore projecten. Het is daardoor nog niet mogelijk om vast te stellen of de offshore natuurherstelmaatregelen leiden tot een positieve impact op biodiversiteit.
- de gevolgen voor de biodiversiteit in de toevoerketen (zoals de gevolgen van de productie van staal voor windparken).
- de eventuele repowering-fase voor de assets van Eneco wordt beschouwd als nieuw project en zal derhalve separaat berekend worden.
- de impact op de biodiversiteit, zoals de uitstoot van broeikasgassen en afzetting van stikstof, die wordt vermeden door de overstap van fossiele brandstoffen naar hernieuwbare energiebronnen.
- projecten die geen of een verwaarloosbare impact op de biodiversiteit hebben. Voorbeelden hiervan zijn warmtepompen, e-boilers die in bestaande gebouwen worden geplaatst en zonnepanelen die op bestaande daken worden geplaatst.
- ecosysteemdiensten en genetische diversiteit.
- cumulatieve gevolgen.

2.2. Biodiversiteit in de toevoerketen

Hoewel onze ambitie 'Netto positieve impact op biodiversiteit vanaf 2025 voor alle nieuwe assets' betrekking heeft op de lokale impact op de biodiversiteit, houden we ook rekening met biodiversiteit in de toevoerketen als onderdeel van de pijler circulariteit. De vraag naar metalen en mineralen voor koolstofarme technologieën (windenergie, zonne-energie enzovoort) is momenteel te hoog. Wereldwijd zijn de productie

en de beschikbaarheid van deze metalen en mineralen te laag om klimaatverandering, vervuiling en biodiversiteitsverlies effectief te kunnen bestrijden.

Daar komt helaas nog bij dat de toevoerketens voor metalen en mineralen ook MVO-risico's met zich meebrengen. De impact blijft niet beperkt tot bossen en ecosystemen, maar strekt zich uit naar onder meer mensenrechten en werkomstandigheden. Voor deze vraagstukken moeten we eveneens oplossingen vinden. Eneco voelt zich niet alleen verantwoordelijk maar neemt ook verantwoordelijkheid en streeft ernaar om uiterlijk in 2050 een circulair bedrijf zijn.

In de aanloop daarnaartoe neemt Eneco al actief maatregelen om milieutechnische en maatschappelijke vraagstukken binnen haar toevoerketens aan te pakken. Een daarvan is de ondertekening van de International Responsible Business Conduct Agreement for the Renewable Energy Sector. Eneco verbindt zich daarmee aan een samenwerkingsverband van marktpartijen dat streeft naar transparantie en gedegen praktijken binnen de toevoerketen voor hernieuwbare energie (SER, 2023). De IRBC overeenkomst voorziet in doelstellingen voor het voorkomen en verhelpen van ernstige negatieve gevolgen voor mensen, de natuurlijke omgeving en de biodiversiteit binnen de toevoerketens voor hernieuwbare energie. De IRBC overeenkomst heeft daarnaast als doelstelling om de krachten van de deelnemende partijen te bundelen om zo de duurzaamheid binnen de bredere toevoerketens voor de sector positief te beïnvloeden. Deelnemende partijen moeten ernaar streven om de negatieve gevolgen voor mensenrechten, maatschappij en economie binnen hun toevoerketens te minimaliseren en de positieve gevolgen te maximaliseren.

Meer informatie over onze aanpak van de stadia die voorafgaan aan de realisatiefase is te vinden op de internetpagina [Circulariteit \(eneco.nl\)](https://www.eneco.nl/circulariteit).

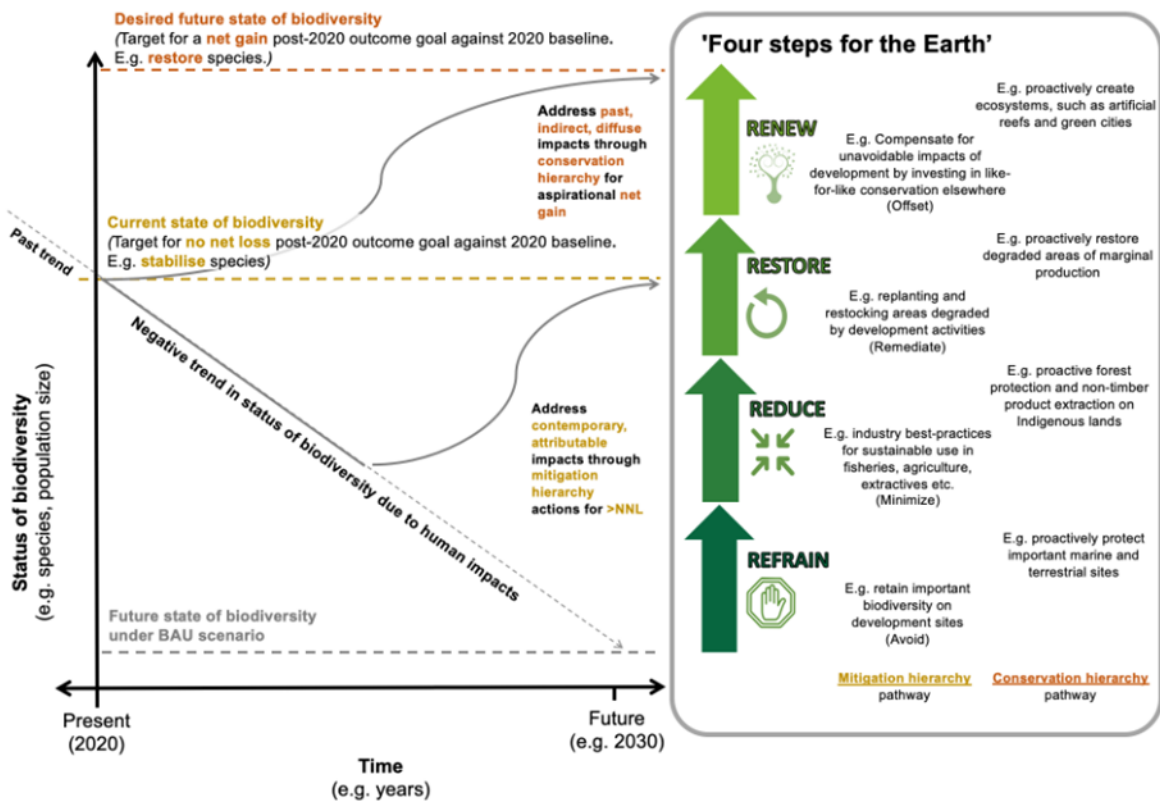
3. Biodiversiteitsmethodiek

Voor de toepassing van de biodiversiteitsmethodiek zijn diverse randvoorwaarden van belang. Dit hoofdstuk beschrijft met de randvoorwaarden en principes voor de toepassing van de methodiek, een uitleg van de hiërarchie voor mitigatie en natuurbehoud en de te maken afwegingen bij een locatiekeuze.

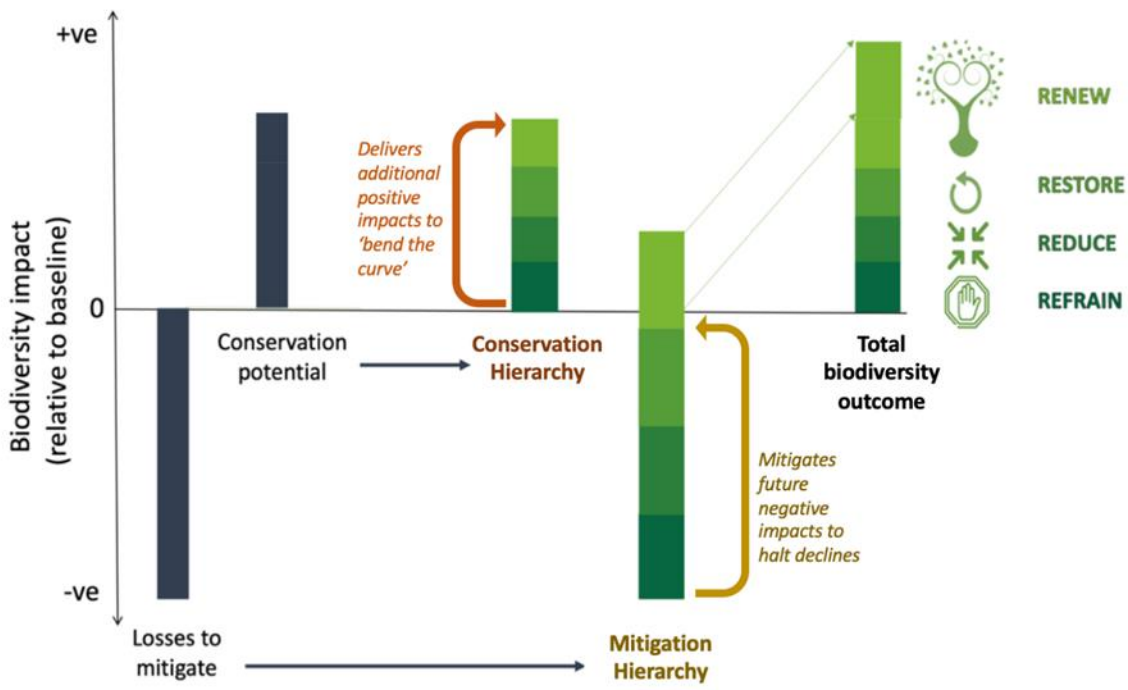
Eneco handelt uiteraard in overeenstemming met alle relevante (inter)nationale wet- en regelgeving. Zorgen voor een netto positief effect op de biodiversiteit houdt echter in dat we verder gaan dan het waarborgen van compliance.

3.1. Mitigatiehiërarchie en behoudshiërarchie

- Eneco volgt voor het nemen van beslissingen over netto positieve maatregelen de hiërarchieën voor mitigatie en natuurbehoud (zie afbeeldingen 2 en 3). De mitigatiehiërarchie minimaliseert de negatieve impact op de biodiversiteit om verslechtering daarvan te voorkomen. De behoudshiërarchie zorgt voor extra positieve impact, waarmee de curve van biodiversiteitsverlies wordt omgebogen. Dat betekent dat, voordat er maatregelen voor natuurherstel worden genomen, eerst passende maatregelen moeten worden genomen om negatieve gevolgen voor de natuurlijke omgeving te vermijden en tot een redelijk minimum te beperken en dat alle niet te vermijden schade moet worden hersteld. Naast deze basismaatregelen zullen er maatregelen worden getroffen voor het realiseren van een netto positief effect op de biodiversiteit.
- De algemeen aanvaarde best practices voor de aanpak van de impact op de biodiversiteit worden vermeld in de principes van het Business and Biodiversity Offsets Programme (BBOP, 2012). Het eerste principe is "het volgen van de mitigatiehiërarchie: een biodiversiteits-offset behelst het tonen van inzet om te compenseren voor significante negatieve restinvloeden op de biodiversiteit die worden geïdentificeerd nadat passende maatregelen voor preventie, minimalisatie en herstel zijn getroffen volgens de mitigatiehiërarchie". Eneco past de principes van het Business and Biodiversity Offsets Programme toe door het herstellen van de natuur en door te zorgen voor additionele positieve impact.

Afbeelding 2: Hiërarchie voor mitigatie en natuurbehoud deel 1. Bron: Conservation Hierarchy, 2021.

Afbeelding 3: Hiërarchie voor mitigatie en natuurbehoud deel 2. Bron: Conservation Hierarchy, 2021.

3.2. Netto positief

No Net Loss (NNL) betekent dat er geen netto biodiversiteitsverlies zal zijn, terwijl er bij netto positief sprake is van een situatie waarin de positieve invloeden zwaarder wegen dan de negatieve invloeden, waardoor biodiversiteitswinst ontstaat. In de praktijk houdt dit laatste in dat de biodiversiteit na een ingreep groter is dan in de uitgangssituatie (baseline). De aanbevelingen van de Biodiversity Metric verwijzen naar waarden die ook worden gebruikt voor BREAAM, een op brede schaal gehanteerde Europese norm voor duurzaam bouwen. Deze norm maakt een onderscheid tussen twee niveaus van positief effect op de biodiversiteit:

- netto positief voor de biodiversiteit van de beoordeelde habitats: herstel vereist van 105% tot 109% van de biodiversiteitswaarde
- significant positief voor de biodiversiteit van de beoordeelde habitats: herstel vereist van 110% of meer van de biodiversiteitswaarde

Na een workshop met deskundigen werd door Eneco besloten om de ambitie te hanteren van een netto positief effect op biodiversiteit van 110% ten opzichte van de baseline bij aanvang van het project.

3.3. Keuze van locaties

Een vroegtijdige planning maakt het mogelijk om natuurschade te voorkomen door het kiezen van de juiste locatie. Dit is de meest effectieve maatregel die ontwikkelaars van hernieuwbare energie tot hun beschikking hebben. In een vroegtijdig stadium is het mogelijk om de locatie van de infrastructuur en de operationele planning te wijzigen. Dit kan bijdragen aan een forse reductie van de projectrisico's en de noodzaak van verdere mitigatie- of herstelmaatregelen. Een belangrijke strategie voor het reduceren van projectrisico's richt zich op het voorkomen van situering van projecten voor hernieuwbare energie in Key Biodiversity Areas (KBA's) zoals beschermde natuurgebieden en belangrijke weidevogelgebieden, of het vermijden van projecten die een negatieve invloed op deze gebieden hebben. Dit omvat ook het vermijden van negatieve externe invloeden op deze gebieden, de zogenaamde "externe werking". Eneco hanteert het principe van "Nee, tenzij" voor KBA's en de externe werking op deze gebieden. Het "Nee, tenzij"-principe houdt in dat assets niet in deze gebieden zullen worden gesitueerd, tenzij er geen redelijk alternatief beschikbaar is en er kan worden aangetoond dat er geen kans bestaat van significante negatieve invloed op de soorten en habitats waarvoor de KBA in het leven is geroepen. Dit principe is ook van toepassing op Natura2000-gebieden en NNN-gebieden in Nederland, Natura2000-gebieden en VEN-gebieden in Vlaanderen en vergelijkbare gebieden in andere landen. Daarnaast worden belangrijke habitats en vliegroutes van kwetsbare vogel- en vleermuispopulaties vermeden (zie ook: <https://www.iucn.nl/blog/natuur-en-landschapsrandvoorwaarden-bij-windenergie-op-land-een-voorstel/>).

3.4. Ecologisch advies

In het stadium van de milieueffectbeoordeling moet een beroep worden gedaan op de deskundigheid van een ecoloog. Deze moet eerst uitgaan van de mitigatiehiërarchie en vervolgens advies uitbrengen over maatregelen voor natuurherstel voor het project in kwestie. Ecologische expertise is ook van cruciaal belang voor beslissingen over waar en hoe biodiversiteitsverlies moet worden gecompenseerd om optimale netto positieve resultaten te boeken en een toename van de biodiversiteit met 10% te waarborgen.

Eneco spant zich in om een zogenaamde 'ecologische val' te voorkomen. Er wordt gesproken van een ecologische val wanneer dieren verkiezen om zich te vestigen op plaatsen met een slechte leefkwaliteit, hoewel er betere of zelfs goede leefgebieden in hetzelfde landschap voorkomen. Een ecologische val kan bijvoorbeeld ontstaan wanneer natuurontwikkeling bij windturbines leidt tot een toename in aanvaringen onder vogels. Bij het bepalen van het type nieuwe natuur voor natuurontwikkeling wordt rekening gehouden met de aantrekkende werking van deze natuur. Het uitgangspunt is altijd het voorkomen van extra slachtoffers als gevolg van de ontwikkeling van nieuwe natuur. In het geval dat de kans op een ecologische val bestaat, zal natuurherstel plaatsvinden op gepaste afstand, waarbij de afstand soortafhankelijk is.

Beslissingen over maatregelen voor een netto positief effect op de biodiversiteit worden genomen in overleg met een ecologisch deskundige of een team van ecologisch deskundigen. Eneco zal waar mogelijk gebruik maken van interne ecologisch deskundigen. Als de situatie vraagt om expertise die niet intern beschikbaar is, of als de situatie om een onafhankelijke beoordeling vraagt, zal Eneco externe expertise aantrekken en een onafhankelijke externe partij inzetten voor de evaluatie en validatie.

3.5. De voortgang monitoren en beheren

Tegemoetkomen aan de eis van een netto positief effect op de biodiversiteit is alleen mogelijk als er een betrouwbare aanpak wordt gehanteerd voor het monitoren en beheren van de voortgang. Deze aanpak moet daarom deel uitmaken van de maatregelen voor natuurbescherming en -herstel. 20 tot 30 jaar is een relevante tijdshorizon voor het vaststellen van de effectiviteit van biodiversiteitsmaatregelen en om na te gaan of de doelstellingen zijn gehaald ten aanzien van een positief effect op de biodiversiteit. Voor de monitoringaanpak wordt aangeraden om de voortgang ten aanzien van de biodiversiteit op de locatie te meten aan de hand van indicatoren voor soorten. Monitoring maakt de inzet van aanvullende beheermaatregelen mogelijk. Dat laatste helpt om ervoor te zorgen dat maatregelen hun beoogde effect blijven behouden. Een project wordt geacht een significant netto positief effect op de biodiversiteit te hebben als er sprake is van meetbare resultaten die wijzen op een toename van de biodiversiteit met 10%. Zie voor meer informatie over het monitoren van de voortgang het Monitoringsplan (Arcadis 2023).

3.6. Project-specifieke aspecten van natuurherstellocaties

Elke projectlocatie is weer anders. Daarom moet rekening worden gehouden met verschillende locaties, soorten en stakeholders. Dit gedeelte is gewijd aan maatregelen voor natuurherstel.

Hoewel de Biodiversity Metric soorten habitats in groepen indeelt en voor projecten wordt gewerkt met pakketten van maatregelen voor natuurherstel, kan de specifieke habitat die hersteld moet worden per locatie verschillen. De pakketten voor natuurherstel per type asset in een landschapstypologie vormen de basis voor de maatregelen die moeten worden getroffen. Beslissingen over de specifieke maatregelen per project moeten echter in overleg met een ecoloog worden genomen. De maatregelen gaan uit van een landschapsecologische aanpak. Met andere woorden: het ecosysteem waarbinnen de asset wordt gesitueerd vormt het uitgangspunt. Er moet project-specifieke informatie worden verzameld voor het vaststellen van het effect op de biodiversiteit en de bijbehorende maatregelen voor natuurherstel die moeten worden toegepast. De volgende overwegingen maken deel uit van deze informatie:

- het specifieke type landschap waarin de asset wordt gesitueerd
- de aanwezigheid van zeldzame en/of beschermde soorten
- de specificaties van de asset, zoals de oppervlakte en de rotordiameter
- de verstoringsafstand/ruimtelijke impactfactor; deze moet worden afgestemd op de soorten die aanwezig zijn binnen de invloedssfeer van de asset.

Deze informatie zal helpen bij het vaststellen van een pakket van maatregelen voor natuurherstel waar de lokale situatie om vraagt. Het aantal toe te passen maatregelen moet worden vastgesteld op basis van de habitats binnen en nabij het projectgebied. Daarnaast moeten de maatregelen zoveel mogelijk op elkaar aansluiten om versnippering van verschillende maatregelen te voorkomen. Aaneengesloten natuur is per definitie meer bestendig en vaak ook soortenrijker dan versnipperde natuur. Dit biedt de mogelijkheid van een optimale verrijking van de habitat van richtsoorten en de inzet van aanvullende maatregelen voor het versterken van de populatie van kwetsbare soorten. Projectontwikkelaars worden aangeraden om samen te werken met overheidsinstellingen en lokale natuurbeschermingsorganisaties die beschikken over voldoende lokale kennis en in staat zijn om succesvolle projecten voor natuurbehoud op te zetten en te beheren. Deze projecten zullen als maatregel voor natuurherstel dienen.

3.7. De levensduur van assets in de context van natuurherstel

De voordelen van de maatregelen voor natuurherstel zouden even lang van kracht moeten blijven als het project de omgeving beïnvloedt. Het in stand houden van deze voordelen vraagt om duurzaam beheer. Aanbevolen wordt om deze continuïteit te waarborgen door te zorgen voor wettelijke bescherming van herstelde gebieden en het verkrijgen van financiering voor het beheer van de maatregelen voor natuurherstel gedurende de hele levensduur van een asset (constructiefase, operationele fase en ontmantelingsfase). Het natuurherstelontwerp zou daarnaast een kernonderdeel moeten vormen van de planning voor het natuurbehoud en landgebruik binnen het projectgebied. Voor elk project moet een beheerplan worden opgesteld dat de ontwikkeling van biodiversiteitswaarde waarborgt en aangeeft hoe aanvullende beheermaatregelen moeten worden toegepast als uit de monitoringresultaten blijkt dat de voortgang afwijkt van de beoogde tijdslijn van de biodiversiteitsdoelstelling.

Het is belangrijk om hierbij op te merken dat de Biodiversity Metric uitgaat van een periode van maximaal 30 jaar voor het tot bloei komen van biodiversiteit. Er wordt gebruikgemaakt van een minimale

vermenigvuldigingsfactor van x 0,320 voor het incalculeren van tijdsrisico's. Dit komt neer op een periode van meer dan 30 jaar, dat wordt gezien als de maximale periode waarvoor er bij de meeste projecten realistisch gezien vooruit kan worden gepland. Dit is ook de reden waarom 20 tot 30 jaar een relevante tijdshorizon is voor het vaststellen van de effectiviteit van biodiversiteitsmaatregelen. Daarna neemt de vermenigvuldigingsfactor heel geleidelijk af. Als er meer dan 30 jaar nodig is voordat de beoogde toename van de biodiversiteit met 10% voor een habitat is bereikt, zijn de voorgestelde maatregelen wellicht niet de meest geschikte.

Tabel 1: Vermenigvuldigingsfactoren voor verschillende perioden op basis van een discontovoet van 3,5%.
Bron: Panks et al., 2022.

Periode tot bereiken beoogde staat			
Duur (in jaren)	Vermenigvuldigingsfactor	Duur (in jaren)	Vermenigvuldigingsfactor
0	1,000	16	0,566
1	0,965	17	0,546
2	0,931	18	0,527
3	0,899	19	0,508
4	0,867	20	0,490
5	0,837	21	0,473
6	0,808	22	0,457
7	0,779	23	0,441
8	0,752	24	0,425
9	0,726	25	0,410
10	0,700	26	0,396
11	0,676	27	0,382
12	0,652	28	0,369
13	0,629	29	0,356
14	0,607	30	0,343
15	0,586	>30	0,320

3.7.1 Constructiefase

Voorafgaand aan de constructiefase kan er biodiversiteitsverlies optreden door werkzaamheden als het ontruimen van land of het opstellen van meteorologische apparatuur. De focus van de Biodiversity Metric ligt op de constructiefase en operationele fase. Het is echter mogelijk om tijdens het hele planningsproces rekening te houden met de effecten op de biodiversiteit voorafgaand aan de constructiefase. Veel gevolgen voor de biodiversiteit tijdens de constructiefase zijn tijdelijk van aard en kunnen worden beperkt met mitigerende maatregelen. Dit is mogelijk op basis van een quick scan van factoren die de biodiversiteit verstoren. Geluidsoverlast wordt opgenomen in de berekening van de impact van assets voor windenergie, aangezien dit aspect deel uitmaakt van de verstoringsafstand en ruimtelijke impactfactoren.

3.7.2 Operationele fase

De operationele fase is vanwege zijn duur het meest significant. Bij de keuze van maatregelen voor het bevorderen van de biodiversiteit ligt de focus daarom op deze fase van de levensduur van assets. Het is relevant om hierbij op te merken dat de invloed van de constructie of exploitatie van assets op bepaalde soorten al naar gelang de tijd van het jaar en zelfs het tijdstip van de dag kan variëren.

3.7.3 Ontmantelingsfase

De International Union for Conservation of Nature (IUCN) en The Biodiversity Consultancy hebben richtlijnen gepubliceerd die projectontwikkelaars helpen met het inperken van de negatieve gevolgen van de ontwikkeling van wind- en zonneparken. Deze richtlijnen omvatten ook aanbevelingen voor de ontmantelingsfase (IUCN en The Biodiversity Consultancy, 2021). Eneco houdt tijdens de ontmantelingsfase rekening met deze richtlijnen.

3.7.4 Doorwerking na het einde van de levensduur van assets

De effecten van een project kunnen langer aanhouden dan de levensduur van de asset. Daarom wordt aangeraden om te overwegen om de werkingsduur van de maatregelen voor natuurherstel tot na de ontmantelingsfase te verlengen. Hoewel het uitgangspunt voor projecten is dat de maatregelen even lang in stand blijven als de impact van assets, zou het nog verder verlengen van de positieve gevolgen van maatregelen voor natuurherstel betekenen dat initiatieven voor natuurherstel en -behoud een blijvende uitwerking hebben.

3.8. Ecologische bescherming in de context van natuurherstel

De methodiek analyseert soorten op basis van hun habitat. Omdat habitats deel uitmaken van een breder systeem zijn er een aantal belangrijke factoren waarmee rekening moet worden gehouden bij beslissingen over biodiversiteitsmaatregelen om deze bredere ecologische systemen te beschermen.

3.8.1 Ecologische waarden en functies

Ecologische waarden en functies dragen bij aan het succes van ingrepen. De veerkracht van het ecosysteem kan worden verbeterd door bij het bepalen van de uit te voeren ingrepen rekening te houden met de samenstelling, structuur en functie van de biodiversiteit binnen het ecosysteem en in de directe omgeving van de geplande asset.

3.8.2 Samenhang tussen habitats

Deze methodiek onderkent dat de samenhang tussen habitats een belangrijke factor is om rekening mee te houden bij het treffen van maatregelen voor natuurherstel. Indien mogelijk en voor zover dit bevorderlijk is voor de biodiversiteit, maakt kennis over de habitats in de nabijheid van de projectlocatie (in plaats van alleen de baseline-habitat van het project) het mogelijk om voor verbondenheid van habitats te zorgen. Verbondenheid stelt dieren en planten in staat om zich tussen vergelijkbare habitats te verplaatsen. Deze ecologische verbondenheid staat aan de basis van cruciale ecologische processen zoals de verspreiding van zaden en bevordert de veerkracht van de natuur (IUCN, 2020). Een voorbeeld van een maatregel om op te nemen in het pakket van maatregelen voor natuurherstel zijn ecologische verbindingen tussen het plangebied en gebieden met een ecologische betekenis nabij het plangebied. Als de projectlocatie niet wordt geïntegreerd met het omliggende gebied kan dat resulteren in fragmentatie van habitats in de omgeving van de projectlocaties, zoals barrières in vliegroutes van populaties vogels en vleermuizen. Dit gaat ook ten koste van de veerkracht van de natuur.

3.8.3 Ecosysteemdiensten

Hoewel ecosysteemdiensten buiten het toepassingsgebied van deze methodiek vallen, is het belangrijk om op te merken dat projectontwikkelaars zich bewust zouden moeten zijn van de ecosysteemdiensten die voortvloeien uit de biodiversiteit van de projectlocatie. Het wijzigen van de samenstelling van de biodiversiteit in elk gebied kan van invloed zijn op het type en de kwaliteit en kwantiteit van ecosysteemdiensten. Overleg met stakeholders kan helpen om na te gaan welke ecosysteemdiensten deel uitmaken van het baselinescenario en hoe de wijzigingen van invloed zouden zijn op de omringende gemeenschap. Het advies is om bij de keuze van maatregelen voor natuurherstel rekening te houden met de ecosysteemdiensten die daarmee mogelijk ontstaan of verloren gaan. Ecosysteemdiensten kunnen in de planningfase worden onderzocht tijdens de eerste quick scans voor milieubeheer.

3.9. Natuurherstel

3.9.1 Het 'like for like or better'-principe

Pakketten van maatregelen voor natuurherstel worden ontwikkeld volgens het 'like for like or better'-principe. Dat houdt in dat het aangetaste gebied wordt vervangen door een vergelijkbare of betere habitat. Dit sluit aan op internationale richtlijnen voor wijzigingen van het landgebruik die een positieve bijdrage aan de biodiversiteit leveren. Deze maatregelen voor natuurherstel hebben ten doel om voordelen op te leveren die vergelijkbaar zijn met de biodiversiteitswaarde(en) die door het project worden aangetast. Er is een brede consensus dat 'like for like' het beste uitgangspunt is omdat het beter zorgt voor ecologische equivalentie, maar dat een strikte naleving van dit principe niet praktisch haalbaar is en dat het in sommige gevallen beter is om het principe op te waarderen tot 'like-for-like or better'. Er is een zekere mate van consensus dat een 'geleidelijke respons' daarbij het meest wenselijk is. Opwaardering kan bijvoorbeeld acceptabel zijn als het impact op biodiversiteit met een lagere behoudsprioriteit betreft (zoals bij veel voorkomende soorten). Een stringenter 'like for like'-aanpak is echter belangrijk voor biodiversiteit

waarvoor een hogere behoudsprioriteit geldt (zoals zeldzame of beschermde soorten). Zoals aangegeven in het gedeelte over de basisveronderstellingen valt niet te verwachten dat de assets van Eneco worden gesitueerd binnen hotspots van biodiversiteit of gebieden met een hoge behoudsprioriteit. Het is echter mogelijk dat er zich zeldzame of kwetsbare soorten binnen het projectgebied bevinden. Dit moet dan ook grondig worden onderzocht en in de overwegingen worden opgenomen.

3.9.2 Het 'out of kind'-principe

In sommige gevallen kan het wenselijk zijn om maatregelen toe te passen voor het herstel of behoud van een biodiversiteitswaarde met een hogere behoudsprioriteit dan die waarop het project van invloed is. Als een project bijvoorbeeld van invloed is op een vaak voorkomende natuurlijke habitat in het landschap, kan het wenselijk zijn om op te waarderen naar een maatregel voor het behoud van een zeldzamere en/of bedreigde habitat met een hogere behoudsprioriteit. Dit wordt 'out of kind' natuurherstel genoemd en zou alleen moeten worden toegepast in goed overleg met stakeholders op het gebied van natuurbehoud. Dit overleg is nodig om zowel de technische validiteit (de maatregel is daadwerkelijk van grotere waarde voor het natuurbehoud) als de publieke acceptatie (de stakeholders zien duidelijke toegevoegde waarde in de maatregelen) van het natuurherstel te waarborgen. Het is daarnaast belangrijk om na te gaan of de abiotische omstandigheden (zoals zonlicht, neerslag, bodemsamenstelling en het zoutgehalte van water) die nodig zijn voor het verkrijgen van de beoogde habitat aanwezig zijn op de locatie waar maatregelen worden getroffen.

'Out of kind' natuurherstel kan helpen bij het aanpakken van (nationale) natuurbehoudsprioriteiten en vereist dat er aanvullende maatregelen worden genomen. Dit kan in bepaalde situaties van nut zijn, met name als de biodiversiteit die door het project wordt aangetast niet bijzonder kwetsbaar of niet onvervangbaar is. In dat geval kan de flexibiliteit om maatregelen op te waarderen van pas komen om de biodiversiteit met een hogere behoudswaarde in stand te houden dan de aangetaste biodiversiteit. Hoe kwetsbaarder en minder vervangbaar de biodiversiteit in kwestie, hoe sterker de 'like for like'-eis zou moeten gelden. Het is ook belangrijk om op te merken dat deze 'out of kind natuurherstel' niet onbeperkt moet worden gedaan. Een locatie voor 'out of kind' natuurherstel die zich buiten de projectlocatie bevindt moeten worden bepaald in overleg met stakeholders op het gebied van natuurbehoud. In dat geval moeten er afzonderlijke biodiversiteitsberekeningen worden uitgevoerd voor de locatie waar natuurherstel moet plaatsvinden. Deze berekeningen moeten in alle monitoring- en rapportageprocessen worden opgenomen. Zie tabel 2 voor de opwaarderingsregels voor de typen habitat die in de Biodiversity Metric zijn uiteengezet.

Tabel 2: Opwaarderingsregels op basis van de bijzondere karakteristieken van habitats in de Biodiversity Metric. Bron: Panks et al, 2022.i

Mate waarin habitat in baseline situatie kenmerkend is	Mate waarin de vervangende habitat volgens de vervangingsregels kenmerkend moet zijn (N.B. betreft zowel creëren als verbeteren)
Zeer hoog	Volgens de Biodiversity Metric zijn verliezen niet toegestaan (Principe 4 en Regel 3) Op de situatie afgestemde beoordeling en compensatie vereist
Hoog	Moet worden vervangen door biodiversiteitseenheden van hetzelfde habitatype (Regel 3)
Gemiddeld	Moet worden vervangen door: Een habitat met een gemiddelde mate van kenmerkendheid uit hetzelfde globale habitatype OF Een willekeurige habitat uit een hoger kenmerkendheidsniveau (Principe 5)
Laag	Moet worden vervangen door: Een habitat met dezelfde kenmerkendheid OF Een willekeurige habitat uit een hoger kenmerkendheidsniveau (Principe 5)
Zeer laag	Vervanging is niet vereist (hebben geen/weinig biodiversiteitswaarde – biodiversiteitseenheid met score van 0)

3.9.3 Ruimtelijke principes

De Biodiversity Metric omvat twee ruimtelijke componenten die in nader detail worden uitgewerkt in de gebruikshandleiding voor de Biodiversity Metric (Panks et al., 2022). Het is belangrijk om de principes die ten grondslag liggen aan deze componenten in ogenschouw te nemen bij beslissingen over natuurherstel binnen en buiten de projectlocatie en op de plek waar maatregelen voor het bevorderen van de biodiversiteit moeten worden getroffen.

Het eerste component is het strategische belang van de projectlocatie. Dat kan worden gedefinieerd als het lokale belang van de habitat of de projectomgeving. Als wordt vastgesteld dat de projectlocatie van strategisch belang is voor de biodiversiteit, wordt aanbevolen om maatregelen voor natuurherstel op locatie te treffen.

Het tweede component omvat het ruimtelijke risico. Dit is de relatie tussen locaties waar verlies aan biodiversiteit zal optreden (binnen de projectlocatie) en locaties waar habitat wordt gerealiseerd (buiten de projectlocatie). Dit is alleen relevant in situaties waarin maatregelen voor natuurherstel buiten de projectlocatie worden toegepast. Dat laatste kan gepaard gaan met zowel ecologische als maatschappelijke risico's, zoals uitputting van de biodiversiteit in lokale gebieden of verlies aan ecosystemendiensten voor de lokale gemeenschap. De Biodiversity Metric houdt hier rekening mee door gebruik te maken van een vermenigvuldigingsfactor voor het ruimtelijke risico. Dit houdt in feite in dat de biodiversiteitsscore op basis van de Biodiversity Metric voor de voorgestelde maatregelen voor natuurherstel wordt verlaagd als die buiten de projectlocatie worden toegepast.

3.10. De minimaal verwachte impact van het natuurherstel

Voor sommige typen assets of locaties zal het project minimale gevolgen hebben voor de biodiversiteit. Zo hebben de meeste assets voor zonne-energie op daken geen of geen noemenswaardige gevolgen voor de biodiversiteit. Omdat een impact van nul inhoudt dat de biodiversiteit niet met 10% toeneemt, is de Biodiversity Metric niet op deze projecten toepasbaar.

4. Communicatierichtlijnen

We hanteren de volgende richtlijnen ten aanzien van onze communicatie:

- Alle interne en externe communicatie moet eerlijk en onderbouwd zijn.
- Alle verslaggeving moet voldoen aan de nationale en internationale eisen voor duurzaamheidsrapportage.
- Alle beweringen die deel uitmaken van onze communicatie moeten worden gestaafd met het beste beschikbare wetenschappelijke bewijs en zijn gebaseerd op de planning, monitoring en rapportage van de (voorlopige) resultaten van de maatregelen voor natuurherstel die gedurende de levenscyclus van projecten worden getroffen.
- We werken samen met lokale gemeenschappen en voorzien die van ondersteuning om draagvlak te creëren voor onze groeiende reeks van energiebronnen. Meer gedetailleerde algemene richtlijnen over communicatie en de deelname van stakeholders zijn te vinden in de publiekelijk toegankelijke nationale Gedragscode wind op land (NLVOW, 2014) en Gedragscode zon op land (Holland Solar, 2019).
- In ons jaarverslag brengen we verslag uit over de voortgang ten aanzien van onze One Planet-ambitie. Het jaarverslag moet melding maken van de resultaten voor de gemonitorde indicatoren en de maatregelen die zijn genomen voor het verbeteren van de biodiversiteit. Verder moet het jaarverslag ingaan op de inzet van aanvullende beheermaatregelen indien blijkt dat de biodiversiteit zich niet volgens plan ontwikkelt.
- Via onze website brengen we voor elk project binnen het toepassingsgebied verslag uit over de voortgang qua impact op de biodiversiteit. Tot de monitoring-indicatoren behoren onder meer de toestand van de habitat (en of die op het moment van rapportage overeenkomt met het verwachte natuurherstel) en het gebied gemeten in hectares. De regelmaat waarmee indicatoren worden gemeten en de duur van het monitoringproces variëren al naar gelang het type habitat. De regelmaat van monitoring moet daarom per project worden bepaald.
- Op basis van de monitoringresultaten kan worden overwogen om beheer- of inrichtingsmaatregelen aan te passen om de toename van de biodiversiteit met 10% te kunnen realiseren. Over alle doorgevoerde wijzigingen zal worden gecommuniceerd. Voor deze projecten is het van cruciaal belang om op juiste wijze te communiceren over de voortgang en resultaten. Dit is nodig om de bewering te staven dat de doelstelling van een netto positief effect op de biodiversiteit is gehaald.
- De monitoring moet worden uitgevoerd door een ecoloog of team van ecologen. Als de situatie vraagt om deskundigheid die niet intern beschikbaar is of om een onafhankelijke beoordeling vraagt, zal Eneco externe expertise aantrekken en gebruikmaken van evaluatie en validatie door een onafhankelijke externe partij.
- Meer informatie over de indicatoren, methoden en richtlijnen voor de ontwikkeling van een projectspecifiek monitoringplan zijn te vinden in het Monitoringsplan (Arcadis 2023).

5. References

Arcadis (2023). *Biodiversity monitoring plan Eneco*.

Bennun, L., van Bochove, J., Ng, C., Fletcher, C., Wilson, D., Phair, N., Carbone, G. (2021). *Mitigating biodiversity impacts associated with solar and wind energy development. Guidelines for project developers*. Gland, Switzerland: IUCN and Cambridge, UK: The Biodiversity Consultancy.

Business and Biodiversity Offsets Programme (BBOP) (2012). *Biodiversity Offset Design Handbook-Updated*. BBOP, Washington, D.C.

Conservation Hierarchy (2021). *What is the Mitigation & Conservation Hierarchy?* (2021, January 20). <https://conservationhierarchy.org/what-is-conservation-hierarchy/>

Eneco (2022). One Planet Plan: Leven binnen de natuurlijke grenzen van de planeet. <https://www.eneco.nl/over-ons/wat-we-doen/one-planet-plan/>

Hilty, J.*, Worboys, G.L., Keeley, A.*, Woodley, S.*, Lausche, B., Locke, H., Carr, M., Pulsford I., Pittock, J., White, J.W., Theobald, D.M., Levine, J., Reuling, M., Watson, J.E.M., Ament, R., and Tabor, G.M.* (2020). *Guidelines for conserving connectivity through ecological networks and corridors*. Best Practice Protected Area Guidelines Series No. 30. Gland, Switzerland: IUCN.

Holland Solar (2019). Gedragscode zon op land. <https://hollandsolar.nl/gedragscodes/gedragscode-zon-op-land>

IUCN (2021). *Biodiversity offsets*. <https://www.iucn.org/resources/issues-brief/biodiversity-offsets>

IUCN NL (2023). Natuur- en landschapsvoorwaarden bij plaatsing windenergie op land: een voorstel.

International Finance Corporation. (2012). *Biodiversity Conservation and Sustainable Management of Living Natural Resources* [IFC Guidance Note 6]. https://www.ifc.org/wps/wcm/connect/5e0f3c0c-0aa4-4290-a0f8-4490b61de245/GN6_English_June-27-2019.pdf?MOD=AJPERES&CVID=oe06jkf

IPBES (2021). *Core Glossary*. <https://ipbes.net/glossary>

IPBES (2019). *Global assessment report on biodiversity and ecosystem services of the Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services*. E. S. Brondizio, J. Settele, S. Díaz, and H. T. Ngo (editors). IPBES secretariat, Bonn, Germany. 1148 pages. <https://doi.org/10.5281/zenodo.3831673>

IPBES (2018). *The IPBES assessment report on land degradation and restoration*. Montanarella, L., Scholes, R., and Brainich, A. (eds.). Secretariat of the Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services, Bonn, Germany. 744 pages. <https://doi.org/10.5281/zenodo.3237392>

NLVOW (2014). Gedragscode windenergie op land `samen naar duurzaam. <https://www.nlvow.nl/system/files/article-files/2019-10/gedragscode-versie-1.1-28-oktober.pdf>

Panks, S., White, N., Newsome, A., Nash, M., Potter, J., Heydon, M., Mayhew, E., Alvarez, M., Russel, T., Cashon, C., Goddard, F., Scott, S.J., Heaver, M., Scott, S.H., Treweek, J., Butcher, B., and Stone, D., (2022). *Biodiversity Metric 3.1: Auditing and accounting for biodiversity – User Guide*. Natural England. [The Biodiversity Metric 3.1 - JP039 \(nepubprod.appspot.com\)](https://www.nepubprod.appspot.com/)

Sociaal Economische Raad (SER) (2023). *International Responsible Business Conduct Agreement for the Renewable Energy Sector*. <https://www.imvoconvenanten.nl/nl/hernieuwbare-energie/over-het-convenant/-/media/AE83C4728BB8431EAD7130BEFD69C0E1.ashx>

6. Definities

Asset	De duurzame energiebron waarop het project betrekking heeft zoals windmolens, (drijvende) zonnepanelen, verwarmingsinstallaties, grootschalige batterijen, aardwarmtecentrales en faciliteiten voor de opwekking van biogas. Hieronder vallen geen duurzame energiebronnen die geen of een verwaarloosbare impact op de biodiversiteit hebben zoals warmtepompen en elektrische boilers die in bestaande gebouwen worden geplaatst en zonnepanelen die op bestaande daken worden geplaatst.
Baseline	Een minimumwaarde of uitgangspunt waarmee informatie of resultaten worden vergeleken (bijvoorbeeld ter vergelijking van huidige en historische prestaties of de situatie voor en na een ingreep). In deze context is de baseline het startpunt van waaruit een toename van de biodiversiteit met 10% wordt afgemeten.
Biodiversiteit	De verscheidenheid aan levende organismen op het land, in zee en in andere waterecosystemen en de ecologische systemen waarvan zij deel uitmaken. Dit omvat verscheidenheid qua genetische, fenotypische, fylogenetische en functionele kenmerken, evenals wijzigingen van de rijkdom van en verspreiding door tijd en ruimte binnen en tussen soorten, biologische gemeenschappen en ecosystemen (Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services [IPBES], 2019).
Biodiversity-offsets	Meetbare resultaten voor natuurbehoud die het gevolg zijn van maatregelen voor het compenseren van significante resterende negatieve invloeden op de biodiversiteit als gevolg van de ontwikkeling van projecten. Dit gaat om invloeden die in stand blijven na het treffen van toepasselijke preventieve, mitigatie- en herstelmaatregelen (International Finance Corporation [IFC], 2012). In de context van No Net Loss of de ambitie om een netto positief effect op de biodiversiteit te hebben worden offsets ook als laatste redmiddel toegepast, bijvoorbeeld in aansluiting op de mitigatiehiërarchie. Offsets heffen een eventueel resterende negatieve invloed op de biodiversiteit op (en niet per definitie een significante invloed) om een positieve balans te creëren, zodat er sprake is van een sterkere toename van biodiversiteit dan verlies aan biodiversiteit.
Behoudshiërarchie	Een reeks van maatregelen voor natuurbehoud. De behoudshiërarchie heeft betrekking op de invloed op de natuur in het verleden, de indirecte invloed op de natuur en de verspreide invloed daarop. De behoudshiërarchie geeft aan hoe negatieve gevolgen voor de natuurlijke omgeving moeten worden voorkomen, bijvoorbeeld door het beschermen van habitats. Als dit niet mogelijk is, moet de negatieve impact worden gereduceerd met proactieve beschermende maatregelen en regelgeving voor de winning van bronnen. Als dat niet mogelijk is, moet het gebied worden hersteld en uiteindelijk worden hernieuwd, bijvoorbeeld door het proactief in het leven roepen van ecosystemen zoals kunstmatige riffen en groene steden (Conservation Hierarchy, 2021).
Discontovoet	Het percentage op basis waarvan de voordelen en kosten voor verschillende tijdvakken moeten worden vergeleken. Wordt gebruikt voor het uitdrukken van de toekomstige kosten of voordelen op een manier die een vergelijking met de huidige kosten of voordelen mogelijk maakt.

Ecoloog of ecologisch deskundige	<p>Iemand met aantoonbare kennis en ervaring ten aanzien van een habitat en/of soortspecifieke ecologie die om advies wordt gevraagd. Deze persoon moet minimaal voldoen aan de volgende eisen, waarbij per land aanvullende eisen kunnen worden gesteld:</p> <ul style="list-style-type: none"> • een afgeronde, op ecologie gerichte studie; • en/of werkzaam als een erkende ecologisch deskundige; • en/of aantoonbare werkervaring op het gebied van natuurbehoud en verbonden aan, of werkzaam voor een erkende organisatie voor natuurbehoud.
Ecologische val	<p>Een ecologische situatie waarin dieren verkiezen om zich te vestigen op plaatsen met een slechte leefkwaliteit, hoewel er betere of zelfs goede leefgebieden in hetzelfde landschap voorkomen.</p>
Ecosysteemdiensten	<p>Diensten die door een ecosysteem worden geleverd als intrinsieke eigenschappen van zijn functionaliteit, of de voordelen die mensen uit ecosystemen putten. De Millennium Ecosystem Assessment verdeelt ecosysteemdiensten onder in voedsel- en watervoorzieningen, regulerende diensten voor het tegengaan van overstromingen en ziektes, culturele diensten zoals spirituele, culturele en recreatieve voordelen en ondersteunende diensten die het leven op aarde mede in stand houden, zoals de kringloop van voedingsstoffen (IPBES, 2021)</p>
Externe werking	<p>Een term die wordt gebruikt om negatieve externe invloeden op de natuurlijke omgeving aan te duiden.</p>
Fragmentatie van habitat	<p>Een algemene term voor een reeks van processen waarbij het verlies van een habitat resulteert in de opsplitsing van de habitat in een groter aantal kleinere, van elkaar geïsoleerde en ongelijksoortige habitats (IPBES, 2018).</p>
Gedragscode Biodiversiteit	<p>De onderhavige Gedragscode Biodiversiteit Eneco d.d. december 2023</p>
Habitat	<p>De plaats of het type locatie waar een organisme of populatie van nature voorkomt. Deze term wordt ook gebruikt om te verwijzen naar de omgevingskenmerken die nodig zijn voor een bepaalde soort of zijn ecologische niche (IPBES, 2021).</p>
Hotspot van biodiversiteit	<p>Een generieke term voor een gebied dat rijk is aan kernmerken van biodiversiteit, zoals een groot aantal soorten of inheemse flora en fauna. Deze term kan in evaluaties ook worden gebruikt als specifieke term voor geografische gebieden die op basis van twee criteria worden gedefinieerd (Myers et al 2000): (i) het gebied omvat minimaal 1.500 soorten van de wereldwijd 300.000 inheemse vaatplantsoorten; en (ii) het gebied heeft ten minste 70% van zijn primaire vegetatie verloren (IPBES, 2019).</p>

Invloedsgebied	<p>Het gebied dat wordt aangetast in de vorm van verlies aan biodiversiteit door het ontwikkelen en operationaliseren van een asset. Voor deze assets ligt de focus op de impactfactor die verantwoordelijk is voor het grootste biodiversiteitsverlies, namelijk wijzigingen van het landgebruik op de locatie van de asset (waaronder de verwijdering, verslechtering en fragmentatie van habitats). In het geval van assets voor zonne-energie staat het invloedsgebied vanuit het perspectief van biodiversiteit gelijk aan het oppervlaktegebied van de projectlocatie.</p> <p>Voor assets voor windenergie moet gekeken worden naar de voetafdruk van de windmolen en daarbij behorende gebouwen, de rotordiameter en de verstoringafstand voor soorten buiten de rotordiameter</p>
IRBC overeenkomst	International Responsible Business Conduct Agreement for the Renewable Energy Sector
Key Biodiversity Areas (KBA's)	Locaties die een belangrijke bijdrage leveren aan de wereldwijde instandhouding van biodiversiteit in landsystemen, zoetwatersystemen en maritieme ecosystemen. De Global Standard for the Identification of Key Biodiversity Areas (IUCN 2016) beschrijft wereldwijd overeengekomen criteria voor de identificatie van KBA's (IUCN: Key Biodiversity Areas IUCN).
Mitigatiehiërarchie	Een opeenvolging van maatregelen voor het anticiperen en voorkomen van negatieve gevolgen voor de biodiversiteit en ecosysteemdiensten. Als het vermijden van schade niet mogelijk is, moet die worden geminimaliseerd. In geval van negatieve invloeden moet de natuurlijke omgeving worden hersteld. Voor significante resterende negatieve invloeden moet worden gecompenseerd (CDP, CSBI, 2015).
Mitigatie- of herstelmaatregelen	Maatregelen die de te verwachten significant negatieve gevolgen voor de biodiversiteit vermijden of afzwakken.
Monitoringsplan	het <i>Biodiversity monitoring plan Eneco</i> van Arcadis (2023).
Natuurherstel	Het herstellen van de natuurlijke omgeving door bij te dragen aan het herstel van een ecosysteem dat is verslechterd, beschadigd of vernietigd, inclusief de habitats en soorten die daar deel van uitmaken.
Negatieve aantasting	Ontwikkelingen die van negatieve invloed zijn op de biodiversiteit.
Netto positief effect op de biodiversiteit	Hierbij wegen de negatieve invloeden voor de biodiversiteit als gevolg van een project (of plan of programma) minder zwaar dan de maatregelen die zijn genomen voor het vermijden en minimaliseren van de impact daarvan, door maatregelen voor natuurherstel op locatie en ten slotte door het compenseren of herstellen van de resterende impact, en wel op een manier die ervoor zorgt dat de toename van biodiversiteit groter is dan het verlies aan biodiversiteit. Voor de projecten van Eneco met een netto positief effect op de biodiversiteit moet sprake zijn van een toename van de biodiversiteit met minimaal 10%. Zie het Monitoringsplan voor informatie over de verwachte tijdslijn voor het herstel van uiteenlopende habitats.

No Net Loss (NNL)	Hierbij wordt er voor de negatieve invloeden voor de biodiversiteit van een project (of plan of programma) gecompenseerd door het treffen van maatregelen voor het vermijden en minimaliseren van de impact daarvan, door maatregelen voor natuurherstel op locatie en ten slotte door het compenseren of herstellen van de resterende impact, zodat er geen sprake is van enig resterend verlies aan biodiversiteit.
Positieve gevolgen	Het actief creëren of herstellen van biodiversiteit (waarbij verder wordt gegaan dan het reduceren van de negatieve gevolgen).
Projectlocatie	Het oppervlaktegebied van de locatie waar het project zal worden gerealiseerd. Dit gebied kan worden berekend op basis van de capaciteit. <ul style="list-style-type: none"> • Voor zonne-energie is dit ongeveer 1 MW = 1 hectare. • Voor windenergie is dit ongeveer de rotordiameter * 3,5 = 1 hectare.
Soort	Een zich onderling voortplantende groep organismen die qua voortplanting is afgezonderd van andere organismen, hoewel er binnen bepaalde taxonomieën sprake is van tal van gedeeltelijke uitzonderingen op deze regel. In de praktijk verwijst de term 'soort' naar een algemeen aanvaarde taxonomische eenheid die op morfologische of genetische verwantschap is gebaseerd. Als deze eenheid eenmaal is beschreven en geaccepteerd wordt er een unieke naam aan toegekend (IPBES, 2021).
Stakeholders	Alle personen, groepen en organisaties die in positieve of negatieve zin van invloed zijn op een bepaald project en het beleid, de beslissingen en maatregelen die daarbij komen kijken, of daardoor kunnen worden beïnvloed (IPBES, 2021).
Verbondenheid van habitats	De mate waarin het landschap de verplaatsing tussen vergelijkbare habitats mogelijk maakt van organismen (dieren, voortplantingsstructuren van planten, pollen, bestuivers, sporen enzovoort) en andere belangrijke natuurlijke bronnen (zoals voedingsstoffen en vocht). Fragmentatie verstoort de verbondenheid van habitats (IPBES, 2019).